

Utrikesutskottets betänkande

1986/87:13

om viseringsbestämmelser

UU
1986/87:13

Motioner

I motion 1986/87:U503 av Bo Hammar m. fl. (vpk) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ömsesidighet i fråga om pass- och viseringsbestämmelser.

I motion 1986/87:U526 av Ulla-Britt Åbark (s) hemställs att riksdagen begär att regeringen i överläggningar med USA aktualiserar de diskriminerande viseringsreglerna.

I den förstnämnda motionen anförts att pass- och viseringsbestämmelser bör vara ömsesidiga. Pass- och viseringsfrihet för utländska medborgare som besöker Sverige måste sålunda motsvaras av liknande rättigheter för svenska medborgare i andra länder. Som exempel på bristande ömsesidighet härvidlag nämns i motionen USA:s och Frankrikes viseringsbestämmelser.

Enligt motion U526 diskriminerar de amerikanska viseringsreglerna bl. a. svenska medborgare som hyser kommunistiska åsikter, tillhör eller har tillhört kommunistiska organisationer eller är medlemmar i organisationer som anses prokommunistiska.

Utskottet

Enligt folkrätten bestämmer varje stat själv vilka regler som skall gälla för inresa på dess territorium. Någon generell rätt för utlänning att besöka en annan stat finns således inte. De viseringsregler som tillämpas i olika länder är naturligen av varierande slag, men eftersom varje stat själv reglerar tillträdet till sitt territorium finns inte någon grund som ger en annan stat rätt att kräva att sådana regler ändras.

Vad gäller förhållandet mellan Sverige och USA har sedan år 1930 vårt land – med undantag för perioden 1939–1947 – ensidigt tillämpat viseringsfrihet för amerikanska medborgare. Flertalet andra västeuropeiska länder har gjort på samma sätt. Den viseringsfrihet som vi medger amerikanska medborgare är från vår synpunkt en praktisk ordning.

USA å sin sida upprätthåller viseringsplikt gentemot alla länder med undantag för Canada. Någon reciprocitet i fråga om viseringsfrihet föreligger sålunda inte mellan Sverige och USA. Utskottet ser ingen anledning att i dag efter så många års viseringsfrihet införa viseringstvång gentemot USA. Det

skulle inte kunna motiveras av invandrapolitiska skäl och skulle vidare medföra en rad praktiska olägenheter och kostnader för myndigheter i Sverige och utomlands.

Beträffande frågan om utformningen av de amerikanska bestämmelserna har utskottet ovan redan konstaterat att de viseringsregler som gäller i olika länder är mycket varierande. De kan ibland – såsom i det nu aktuella fallet – innefatta urvalskriterier som vi själva inte skulle tillämpa och som är oss främmande. Det finns emellertid ingen folkrättslig grundval som ger Sverige rätt att kräva att sådana regler ändras med mindre de skulle stå i strid med gjorda internationella åtaganden.

Vad slutligen gäller förhållandet mellan Sverige och Frankrike kan konstateras att sistnämnda land förra året ensidigt infört ett viseringstvång, som avskaffades på basis av ömsesidighet genom ett avtal år 1947. Viseringstvånget infördes som ett led i terroristbekämpning och vidtogs gentemot alla länder utom EG:s medlemsstater och Schweiz. Regeringen har mycket bestämt beklagat denna ensidiga franska åtgärd som vi på svensk sida inte funnit motiverad. Svenska delegater till Europarådets parlamentariska församling har likaledes framfört kritik av det franska beslutet. Utskottet som delar denna kritiska inställning utgår tills vidare från att de franska åtgärderna är av provisorisk natur. Det är enligt utskottets uppfattning ett steg i fel riktning att på detta sätt införa nya hinder för det fria resandet i Europa.

Motionerna U503 och U526 avstyrks med hänvisning till vad utskottet anfört.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1986/87:U503 och motion 1986/87:U526. res. (vpk)

Stockholm den 7 april 1987

På utrikesutskottets vägnar

Stig Alemyr

Närvarande: Stig Alemyr (s), Gunnel Jonäng (c), Sture Ericson (s), Margaretha af Ugglas (m), Axel Andersson (s), Ingemar Eliasson (fp), Maj-Lis Lööv (s), Sten Sture Paterson (m), Bengt Silfverstrand (s), Karl-Erik Svartberg (s), Anita Bråkenhielm (m), Nils T Svensson (s), Maria Leissner (fp), Karin Söder (c) och Berith Eriksson (vpk).

Berith Eriksson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 1 börjar med "Den viseringsfrihet" och slutar på s. 2 med "internationella åtaganden." bort ha följande lydelse:

Utskottet finner det emellertid otillfredsställande att ojämlikhet alltjämt präglar förbindelserna mellan Sverige och USA då det gäller pass- och viseringsbestämmelser. Staternas förbindelser bör självfallet präglas av ömsesidighet i fråga om såväl rättigheter som skyldigheter. Utskottet finner det därför angeläget att Sverige snarast upptar förhandlingar med USA i syfte att åstadkomma reciprocitet i fråga om viseringsfrihet mellan Sverige och USA.

dels att den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med "Motionerna U503" och slutar med "utskottet anfört." bort ha följande lydelse:

Motionerna U503 och U526 tillstyrks därmed.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:U503 och motion 1986/87:U526 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

